

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

6 ноември 2012 година *

„Регламент (ЕО) № 343/2003 — Определяне на държава членка, компетентна за разглеждането на молба за убежище, подадена в една от държавите членки, от гражданин на трета страна — Хуманитарна клауза — Член 15 от този регламент — Лице, ползващо убежище в държава членка, което е в зависимост от търсещия убежище, тъй като страда от тежко заболяване — Член 15, параграф 2 от регламента — Задължение на тази държава членка, която не е компетентна предвид критериите, изложени в глава III от същия регламент, да разгледа молбата за убежище, подадена от посоченото търсещо убежище лице — Условия“

По дело C-245/11

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Asylgerichtshof (Австрия) с акт от 20 май 2011 г., постъпил в Съда на 23 май 2011 г., в рамките на производство по дело

К

срещу

Bundesasylamt,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: г-н V. Skouris, председател, г-н К. Lenaerts, заместник-председател, г-н А. Tizzano, г-жа R. Silva de Lapuerta, г-н L. Bay Larsen (докладчик), г-н А. Rosas, г-жа М. Berger и г-н Е. Jarašiūnas, председатели на състави, г-н Е. Juhász, г-н J. C. Bonichot, г-н D. Šváby, г-жа А. Prechal и г-н С. G. Fernlund, съдии,

генерален адвокат: г-жа V. Trstenjak,

секретар: г-жа R. Șereș, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 8 май 2012 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за К, от А. Egger, Rechtsanwalt,

— за австрийското правителство, от г-жа С. Pesendorfer и г-н Р. Cede, в качеството на представители,

* Език на производството: немски.

- за чешкото правителство, от г-н М. Smolek, в качеството на представител,
- за френското правителство, от г-н G. de Bergues и г-жа В. Beaupère-Manokha, в качеството на представители,
- за италианското правителство, от г-жа G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от г-н G. Palatiello, avvocato dello Stato,
- за унгарското правителство, от г-н М. Z. Fehér и г-жа К. Veres, в качеството на представители,
- за полското правителство, от г-н М. Szpunar, в качеството на представител,
- за правителството на Обединеното кралство, от г-н S. Ossowski, в качеството на представител,
- за Европейската комисия, от г-жа М. Condou-Durande и г-н W. Bogensberger, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 27 юни 2012 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването, на първо място, на член 15 от Регламент (ЕО) № 343/2003 на Съвета от 18 февруари 2003 година за установяване на критерии и механизми за определяне на държава членка, компетентна за разглеждането на молба за убежище, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета страна (ОВ L 50, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 56), и на второ място, на член 3, параграф 2 от същия регламент.
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между К., гражданка на трета страна, и Bundesasylamt (Федерална служба по въпросите на бежанците и убежището) по повод отхвърлената от последната служба молба за убежище, подадена от жалбоподателката в главното производство в Австрия, с мотива че Република Полша е компетентната за разглеждането на молбата за убежище държава членка.

Правна уредба

Регламент № 343/2003

- 3 Съображения 3 и 4 от Регламент № 343/2003 гласят следното:
„(3) В заключенията от Тампере [...] се посочва, че [общата европейска система за убежище] трябва да включва в краткосрочен план ясен и работещ метод за определяне на държавата членка, която е компетентна за разглеждането на молба за убежище.

- (4) Един подобен метод трябва да се основава на обективни, честни критерии както за държавите членки, така и за заинтересованите лица. По-специално, той трябва да даде възможност бързо да се определи компетентната държава членка, така че да се гарантира ефективен достъп до процедурите за определяне статута на бежанец, без да се компрометира целта за бърза обработка на молбите за убежище“.
- 4 Съображения 6 и 7 от посочения регламент предвиждат:
- „(6) Целостта на семейството трябва да бъде съхранена, доколкото това е съвместимо с останалите преследвани цели, чрез установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за получаване на убежище.
- (7) Едновременната обработка на молбите за убежище на членовете на едно семейство от една-единствена държава членка дава възможност да се осигури внимателното проучване на молбите и [вземане на съгласувани решения относно тези молби]. Независимо от това държавите членки трябва да имат възможност за дерогация на критериите за компетентността, за да направят възможно събирането на едно място на членовете на семейството, когато това е необходимо по хуманитарни съображения“.
- 5 Както следва от съображение 15 на Регламент № 343/2003 във връзка с член 6, параграф 1 ДЕС, този регламент зачита правата, свободите и принципите, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз [наричана по-нататък „Хартата“]. По-конкретно той се стреми да гарантира на основание членове 1 и 18 от нея пълното зачитане на човешкото достойнство и на правото на убежище на търсещите убежище лица.
- 6 Член 1 от Регламент № 343/2003 предвижда, че той „установява критериите и механизмите за определяне на държавата членка, която е компетентна за разглеждането на молба за убежище, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета страна“.
- 7 Съгласно член 2, букви в), г), д) и и) от посочения регламент:
- „в) „молба за убежище“ означава молба, което е подадена от гражданин на трета страна, която може да се разбира като молба за международна закрила от държава членка, по силата на Женевската конвенция [от 28 юли 1951 г. за статута на бежанците]. Всяка молба за международна закрила по презумпция се приема, че е молба за убежище, освен ако гражданинът на трета страна изрично поиска друг вид закрила, която може да бъде поискана отделно;
- г) „търсещ убежище“ означава гражданин на трета страна, който е подал молба за убежище, по което все още не е взето окончателно решение;
- д) „разглеждане на молба за убежище“ означава всяко разглеждане на или решение, или определение относно молба за убежище от компетентните органи в съответствие с националното право с изключение на процедурите за определяне на компетентната държава членка в съответствие с настоящия регламент;

[...]

- и) „членове на семейството“ означава, доколкото семейството е съществувало още в страната на произход, следните членове на семейството на търсеция убежище, които присъстват на територията на държавите членки:
- i) съпругата на търсеция убежище или неговия/нейният несклучил брак партньор, с който се намира в трайна връзка, когато законодателството или практиката на въпросната държава членка разглежда несемейните двойки по начин, сравним със семейните двойки, по силата на своето законодателство, отнасящо се до чужденците;
  - ii) малолетните и непълнолетни деца на двойките по точка i) или на търсеция убежище, при условие че те не са сключили брак и че са на негова издръжка и независимо от това, дали те са били родени във или извън брака или осиновени по реда на тяхното национално право;
  - iii) бащата, майката или настойникът, когато търсецият убежище или бежанецът е малолетен или непълнолетен и не е сключил брак“.
- 8 Член 3 от същия регламент, който фигурира в глава II, озаглавена „Общи принципи“, предвижда в параграфи 1 и 2:
- „1. Държавите членки разглеждат молбите на всеки гражданин на трета държава, който подава молба за убежище до която и да било от тях на границата или на тяхна територия. Молбите се разглеждат от една-единствена държава членка, а именно от онази, за която критериите, изложени в глава III, сочат, че е компетентна за това.
2. Чрез дерогация от параграф 1 всяка държава членка може да разгледа молба за убежище, която е подадена до нея от гражданин на трета държава членка, дори ако подобно разглеждане не спада към нейните отговорности съгласно критериите, изложени в настоящия регламент. В този случай въпросната държава членка става държава членка, компетентна по смисъла на настоящия регламент и изпълнява задълженията, свързвани с тази отговорност. При нужда тя информира първоначално компетентната държава членка, държавата членка, водеща процедурата за определяне на компетентната държава членка, или държавата членка, която е била помолена да поеме отговорността за или да върне търсеция убежище“.
- 9 За определянето на „компетентната държава членка“ по смисъла на член 3, параграф 1 от Регламент № 343/2003, в глава III от този регламент, която включва членове 6—14, се съдържа списък с обективни и подредени по реда на прилагането критерии.
- 10 Член 15 от посочения регламент, който е единственият член от озаглавената „Хуманитарна клауза“ глава IV, гласи:
- „1. Всяка държава членка, дори когато не е компетентна по смисъла на определените в настоящия регламент критерии, може да събере заедно членовете на едно и също семейство, както и други роднини на негова издръжка, от хуманитарни подбуди, основаващи се по-специално на съображения от семеен или културен характер. В този случай тази държава членка по искане на друга държава членка, разглежда молбите за убежище на заинтересованото лице. Заинтересованите лица са длъжни да дадат съгласието си за това.
2. В случаите, когато заинтересованото лице е в зависимост от друго лице по причина бременност или новородено дете, тежко заболяване, тежък недъг или старост, държавите членки обикновено оставят или събират заедно търсеция убежище с друг роднина, намиращ се на територията на една от държавите членки, при условие че семейните връзки са съществували в страната по произход.

[...]

4. Ако замолената държава уважи искането, компетентността за разглеждането на молбите преминава върху нея.

5. Условието и редът за прилагане на този член, включително когато това е приложимо, помирителните механизми за преодоляване на различията между държавите членки по отношение на нуждата от събиране на въпросните лица или на мястото, където това следва да бъде направено, се приемат в съответствие с процедурата по член 27, параграф 2“.

11 В глава V от Регламент № 343/2003, озаглавена „Поемане на отговорността и обратно приемане“, фигурира по-специално член 16, чийто параграф 1 гласи следното:

„1. Държавата членка, компетентна за разглеждането на молбите за убежище по смисъла на настоящия регламент, е длъжна:

[...]

в) да приеме обратно, при условията, предвидени в член 20, търсецо убежище лице, чиято молба е в процес на разглеждане и което се намира на територията на друга държава членка без разрешение;

[...]“.

Регламент (ЕО) № 1560/2003

12 Регламент (ЕО) № 1560/2003 на Комисията от 2 септември 2003 година за определяне условията за прилагане на Регламент № 343/2003 (ОВ L 222, стр. 3; Специално издание на български език, 2007 г. глава 19, том 6, стр. 140) предвижда в член 11, озаглавен „Ситуации на зависимост на членовете на семейството“:

„1. Член 15, параграф 2 от [Регламент № 343/2003] се прилага както когато търсецът убежище зависи от помощта на свой роднина, който се намира в друга държава членка, така и когато роднина, намиращ се в друга държава членка, зависи от помощта на търсеца убежище.

2. Ситуациите на зависимост, предвидени в член 15, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 343/2003, се оценяват, в рамките на възможното, на основата на обективни критерии, като например медицински удостоверения. Когато такива доказателства липсват или не могат да бъдат представени, хуманитарните основания могат да се считат за установени само на основата на убедителни сведения, предоставени от заинтересованите лица.

[...]

4. Прилагането на член 15, параграф 2 от [Регламент № 343/2003] при всички обстоятелства е подчинено на изискването да се гарантира, че търсецът убежище или неговият роднина действително ще окаже нужната помощ.

[...]“.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- 13 К. влиза незаконно от трета страна на територията на Полша и през март 2008 г. и подава там първа молба за убежище.
- 14 Без да дочака края на производството по разглеждане на тази молба за убежище, тя след това напуска територията на Полша и влиза незаконно в Австрия, където отива при един от своите пълнолетни синове, който вече има в тази държава статут на бежанец заедно със съпругата си и трите им малолетни деца.
- 15 През април 2008 г. К. подава в Австрия втора молба за убежище.
- 16 Според *Asylgerichtshof* е установено, че снахата на К. се намира в положение на зависимост от последната, тъй като има новородено дете, както и поради тежко заболяване и тежък недъг, от които снахата страда вследствие на травмиращо събитие, сполетяло я в трета страна. Ако това събитие бъде разкрито, снахата би рискувала, поради културни традиции, чиято цел е възстановяване на семейната чест, да бъде подложена на жестоко насилие от страна на мъжете от нейното семейно обкръжение. Откакто К. отново е със снаха си в Австрия, тя е нейна съветничка и най-близка приятелка не само поради семейните връзки между тях, но и поради факта че К. има подходящ професионален опит.
- 17 Като счита, че Република Полша е компетентна за разглеждането на подадената от К. молба за убежище, австрийските органи искат от тази държава членка да поеме отговорността за последната.
- 18 В отговор на посоченото искане полските органи, без да се обръщат към австрийските органи, за да поемат те отговорността за К. на основание член 15 от Регламент № 343/2003, се съгласяват да приемат обратно последната съгласно член 16, параграф 1, буква в) от същия регламент.
- 19 При тези обстоятелства с решение от 16 юли 2008 г. *Bundesasylamt* отхвърля молбата за убежище, подадена от К. в Австрия, с мотива че държавата членка, компетентна да се произнесе по тази молба, е Република Полша.
- 20 К. обжалва посоченото решение за отхвърляне на молбата ѝ пред *Asylgerichtshof*.
- 21 Като се основава на констатацията, че по принцип Република Полша е компетентна да се произнесе по молбата за убежище на К., тъй като последната пресича незаконно границата на тази държава членка за пръв път на идване от трета страна, посочената юрисдикция освен това счита, че в положението, с което е сезирана, трябва да се вземе предвид прилагането на член 15 от Регламент № 343/2003 и дори на член 3, параграф 2 от същия. Прилагането обаче и на едната, и на другата разпоредба би довело до това, че компетентна да се произнесе по тази молба за убежище е Република Австрия.
- 22 По-нататък *Asylgerichtshof* счита, че като *lex specialis* член 15 от Регламент № 343/2003 има предимство пред общите разпоредби, предвидени в членове 6—14 от този регламент.
- 23 Според *Asylgerichtshof* член 3, параграф 2 от Регламент № 343/2003 се прилага субсидиарно по отношение на член 15 от него, така че Република Австрия би трябвало да приложи своето право служебно да поеме отговорността на разглеждане на молбата за убежище от хуманитарни съображения като посочените в последния член.

- 24 Накрая, видно от поясненията на запитващата юрисдикция относно тълкуването на посочения член 15, тя счита, че при обстоятелства като разглежданите по спора, с които е сезирана, би следвало да се разгледа въпросът за възможно прилагане на член 15, параграф 2, преди да се провери дали параграф 1 на същия член би могъл да се приложи субсидиарно.
- 25 При тези условия *Asylgerichtshof* решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Следва ли член 15 от Регламент № 343/2003 да се тълкува в смисъл, че макар държава членка по принцип да не е компетентна съгласно членове 6—14 от Регламента да разгледа молба, подадена от търсеща убежище, тя придобива задължително компетентност да се произнесе по такава молба, ако на нейна територия се намира тежкоболната и изложена на опасности поради причини от културен характер снаха на търсещата убежище или при положение че на територията на тази държава членка се намират малолетните внуци [на последната], които се нуждаят от грижи вследствие на заболяването на тяхната майка, като се вземе предвид обстоятелството, че търсещата убежище е готова и е в състояние да се грижи за снаха си и за внуците си? Същото ли тълкуване се прилага и в случай че компетентната по принцип да разгледа молбата за предоставяне на убежище държава членка не е представила искане съгласно член 15, параграф 1, второ изречение от Регламент № 343/2003?
- 2) Следва ли член 3, параграф 2 от Регламент № 343/2003 да се тълкува в смисъл, че в описаната в точка 1 по-горе ситуация се прехвърля компетентност на по принцип некомпетентна да се произнесе по молбата за предоставяне на убежище държава членка, при положение че ако по тази молба се произнесе компетентната съгласно разпоредбите на Регламент № 343/2003 държава членка, би се нарушил член 3 или член 8 от [Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г.] (член 4 или член 7 от [Хартата])? В този случай и по повод инцидентното тълкуване и прилагане на член 3 или член 8 от [посочената конвенция] (член 4 или член 7 от [Хартата]) допустимо ли е понятията за „нечовешко отношение“ и за „семейство“ да се тълкуват по-широко в отклонение от установеното в практиката на Европейския съд по правата на човека?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

- 26 С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали член 15 от Регламент № 343/2003 трябва да се тълкува в смисъл, че при обстоятелства като разглежданите в главното производство, в което снахата на търсещата убежище е в зависимост от последната, тъй като има новородено дете и поради факта че страда от тежко заболяване и тежък недъг, държава членка, която критериите, предвидени в глава III от този регламент, не сочат като компетентна да разгледа молбата, подадена от търсещата убежище, може да придобие задължително компетентност по хуманитарни съображения. При утвърдителен отговор посочената юрисдикция иска да знае дали това тълкуване продължава да е валидно и когато държавата членка, която е компетентна съгласно посочените критерии, не е представила искане в съответствие с параграф 1, второ изречение от същия член 15.
- 27 В това отношение следва да се отбележи, че макар член 15, параграф 1 от Регламент № 343/2003 да е диспозитивна норма, която предоставя на държавите членки широко право да преценят дали да „съберат заедно“ членовете на едно и също семейство, както и други роднини на издръжка, от хуманитарни причини, основаващи се по-специално на съображения от семеен

или културен характер, параграф 2 на същия член обаче ограничава това правомощие, така че когато са изпълнени предвидените в тази разпоредба условия, държавите членки „обикновено оставят или събират заедно“ търсеция убежище и друг роднина.

- 28 Следователно с първия въпрос на първо място се иска тълкуване на член 15, параграф 2 от Регламент № 343/2003.
- 29 Следва, от една страна, да се приеме, че обратно на твърденията на австрийското и чешкото правителство, само фактът, че търсецият убежище вече не е на територията на „компетентната държава членка“, а вече се намира на територията на държавата членка, в която иска да се „събере със семейството си“, като се позовава на хуманитарни съображения, не може сам по себе си да изключи прилагането на член 15, параграф 2 от Регламент № 343/2003.
- 30 Всъщност посоченият параграф 2 обхваща не само положенията, при които държавите членки „събират заедно“ търсеция убежище и друг роднина, но и ситуациите, при които ги „оставят“ заедно, тъй като съответните лица се намират вече на територията на държава членка, различна от компетентната съгласно критериите, предвидени в глава III от Регламент № 343/2003.
- 31 Това тълкуване е не само съвместимо с член 3, параграф 2 от Регламент № 343/2003, според който всяка държава членка „може“ да разгледа молба за убежище, която е подадена до нея от гражданин на трета държава членка, дори ако подобно разглеждане не спада към нейните отговорности съгласно критериите, изложени в този регламент, но е и тълкуването, което е най-подходящо, за да се осигури полезното действие на член 15, параграф 2 от този регламент.
- 32 От друга страна, следва да се провери, на първо място, дали посоченият член 15, параграф 2 може да се приложи в положение на зависимост като разглежданото в главното производство, в което не самото търсецо убежище лице е в зависимост от член на своето семейство, намиращ се в държава членка, различна от определената за компетентна предвид критериите, посочени в глава III от Регламент № 343/2003, а намиращият се в тази друга държава членка роднина е в зависимост от търсещото убежище лице.
- 33 В това отношение е важно да се отбележи, че в член 15, параграф 2 от Регламент № 343/2003 не се посочва изрично търсецо убежище лице, което да е в зависимост от друго лице. За сметка на това обаче, като използва в тази разпоредба такива общи изрази като „заинтересованото лице“, за да обозначи лицето, което е в зависимост от „друго лице“ по смисъла на тази разпоредба, законодателят на Съюза е дал да се разбере, че както понятието „заинтересовано лице“, така и понятието „друго лице“ могат да се отнасят до търсеция убежище.
- 34 Това тълкуване не би могло да се опровергае само от факта, че в параграф 1, второ изречение на посочения член 15, като използва израза „молба за убежище на заинтересованото лице“, същият законодател въвежда в тази конкретна разпоредба връзка между търсеция убежище и израза „заинтересовано лице“. Всъщност в това отношение е важно да се отбележи, че в следващото изречение на същия параграф търсецият убежище и другото лице са квалифицирани като „заинтересовани лица“.
- 35 Посоченото тълкуване обаче е в съответствие с целта на член 15 от Регламент № 343/2003, която, видно от съображение 7 от него, е държавите членки да направят възможно събирането на едно място „на членовете на семейството“, когато това е необходимо по хуманитарни съображения.

- 36 В това отношение е важно да се отбележи, че целта на член 15, параграф 2 от Регламент № 343/2003 е постигната както когато търсецът убежище е в зависимост от член на неговото семейство, който се намира в държава членка, различна от компетентната предвид посочените в глава III от този регламент критерии, така и обратно, когато този член на семейството е в зависимост от търсеца убежище.
- 37 В същия смисъл член 11, параграф 1 от Регламент № 1560/2003, в границите на предоставените от Регламент № 343/2003 изпълнителни правомощия, уточнява, че изразът „заинтересовано лице“, съдържащ се в член 15, параграф 2 от последния регламент, трябва да се разбира в смисъл, че обхваща също и положение на зависимост от член семейството като разглежданото в главното производство.
- 38 На второ място, следва да се уточни, че независимо от обстоятелството, че понятието „членове на семейството“ по смисъла на член 2, буква и) от Регламент № 343/2003 не включва снахата, нито внуците на търсецо убежище лице, член 15 от същия регламент все пак трябва да бъде тълкуван в смисъл, че такива лица попадат в обхвата на израза „друг роднина“, използван в параграф 2 на този член 15.
- 39 В това отношение трябва първо да се отбележи, че между текстовете на различните езици на посочените изрази в член 15, параграф 2 от Регламент № 343/2003 съществуват различия и че в някои от тях, като например в текста на английски език, са употребени изрази, които са различни и са с по-широко значение от използваните в член 2, буква и) от същия регламент.
- 40 След това трябва да се посочи, че тъй като членове 6—8 от Регламент № 343/2003 съдържат разпоредби със задължителен характер, чиято цел е да се съхрани целостта на семейството в съответствие със съображение 6 от същия регламент, щом целта на съдържащата се в член 15 хуманитарна клауза е да позволи на държавите членки да дерогират критериите за разпределяне на компетентността между тях, за да улеснят събирането на едно място на членовете на семейството, когато това е необходимо по хуманитарни съображения, то тази клауза трябва да може да се прилага за положения, които излизат извън уредените в посочените членове 6—8, дори когато се отнасят до лица, които не попадат в обхвата на дефиницията „членове на семейството“ по смисъла на посочения член 2, буква и).
- 41 Предвид своята хуманитарна цел член 15, параграф 2 от Регламент № 343/2003 разграничава, въз основа на критерия за зависимост по-специално поради тежко заболяване или тежък недъг, кръг от членове на семейството на търсеца убежище, който по необходимост е по-широк от определения в член 2, буква и) от същия регламент.
- 42 При условие че семейните връзки са съществували в страната на произход, е важно да се установи, че търсецът убежище или лицето, което е в семейни връзки с него, действително има нужда от помощ и евентуално че този, който трябва да осигури помощта на другото лице, е в състояние да го направи.
- 43 При тези условия член 15, параграф 2 от Регламент № 343/2003 е приложим, когато посочените в него хуманитарни съображения съществуват по отношение на лице в зависимост по смисъла на тази разпоредба, което, без да е член на семейството по смисъла на член 2, буква и) от този регламент, е в семейни връзки с търсеца убежище, лице, на което последният действително е в състояние да окаже нужната помощ в съответствие с член 11, параграф 4 от Регламент № 1560/2003.
- 44 На трето място, следва да се подчертае, че при наличие на положение на зависимост, което може да попадне в обхвата на член 15, параграф 2 от Регламент № 343/2003, съгласно тълкуването в точки 33—43 от настоящото съдебно решение, и при което заинтересованите

лица се намират на територията на държава членка, различна от компетентната предвид критериите по глава III от същия регламент, при условие че семейните връзки са съществували в страната по произход, тази държава членка „обикновено“ оставя или събира заедно тези лица.

- 45 Предвид последното условие е достатъчно да се уточни, че от преюдициалното запитване следва, че в главното производство семейните връзки между търсещата убежище и нейната снаха са съществували още в страната на произход.
- 46 Що се отнася по-точно до задължението „обикновено“ да се оставят заедно търсещият убежище и „другият“ роднина по смисъла на член 15, параграф 2 от Регламент № 343/2003, то трябва да се разбира в смисъл, че дадена държава членка може да дерогира това задължение да остави заедно заинтересованите лица само ако такава дерогация е обоснована от наличието на изключително положение. Следва обаче да се уточни, че в своето преюдициално запитване запитващата юрисдикция не посочва, че такова изключително положение съществува.
- 47 Когато са изпълнени условията, изброени в този член 15, параграф 2, държавата членка, която поради посочените в тази разпоредба хуманитарни основания е длъжна да поеме отговорността за търсещ убежище, придобива компетентност да разгледа молбата за убежище.
- 48 В това отношение е важно да се добави, че компетентните национални органи са длъжни да се уверят, че Регламент № 343/2003 се прилага по начин, който гарантира ефективен достъп до процедурите за определяне статута на бежанец, без да се компрометира целта за бърза обработка на молбите за убежище.
- 49 Посочената цел за бърза обработка, която произтича от съображение 4 от Регламент № 343/2003, трябва да се подчертае и когато, на последно място, що се отнася до втората част на първия въпрос, следва да се изяснят причините, поради които при обстоятелства като разглежданите в главното производство прилагането на член 15, параграф 2 от Регламент № 343/2003 е обосновано дори когато „компетентната държава членка“ не е представила искане в този смисъл съгласно член 15, параграф 1, изречение второ от същия регламент.
- 50 След това, що се отнася до застъпваната от редица правителства, представили становища пред Съда по настоящото дело, теза, според която искане на „компетентната държава членка“ във всички случаи би било *condition sine qua non* за прилагането на член 15, параграф 2 от Регламент № 343/2003, е важно да се уточни, че за разлика от параграф 1, второ изречение на същия член, първата разпоредба изобщо не споменава „искане“ от друга държава членка.
- 51 В това отношение следва да се приеме, че когато търсещият убежище и друг член на неговото семейство, които се намират заедно на територията на държава членка, различна от компетентната предвид критериите по глава III от Регламент № 343/2003, надлежно са доказали, че съществува положение на зависимост по смисъла на член 15, параграф 2 от този регламент, компетентните органи на тази държава членка не могат да игнорират наличието на това особено положение и подаването на искане, като предвиденото в параграф 1, второ изречение на същия член, вече би станало съвсем безпредметно. При тези условия такова изискване би имало чисто формален характер.
- 52 При положение като разглежданото в главното производство, където става дума не да се „съберат“ членовете на едно семейство по смисъла на член 15, параграф 2 от Регламент № 343/2003, а да се „оставят“ заедно в държавата членка, в която се намират, изискването „компетентната държава членка“ да представи искане, би се натъкнало на задължението за бързина, тъй като това искане би продължило излишно процедурата за определяне на компетентната държава членка.

- 53 Следователно в положение като разглежданото в главното производство член 15, параграф 2 от Регламент № 343/2003 може да се приложи дори ако държавата членка, в която е подадена молбата за убежище, не е помолена за това от „компетентната държава членка“.
- 54 Предвид всички гореизложени съображения на първия въпрос следва да се отговори, че при обстоятелства като разглежданите в главното производство член 15, параграф 2 от Регламент № 343/2003 трябва да се тълкува в смисъл, че държава членка, която не е компетентна да разгледа молба за убежище предвид критериите по глава III на този регламент, придобива такава компетентност. Държавата членка, придобила компетентност по смисъла на същия регламент, трябва да изпълни свързаните с нея задължения. Тя уведомява за това първоначално компетентната държава членка. Това тълкуване на посочения член 15, параграф 2 се прилага и когато държавата членка, която е била компетентна съгласно критериите по глава III от посочения регламент, не е представила искане в този смисъл в съответствие с параграф 1, второ изречение на същия член.

По втория въпрос

- 55 Предвид отговора на първия въпрос, в рамките на настоящото преюдициално запитване не следва да се отговаря на втория поставен от запитващата юрисдикция въпрос.

По съдебните разноски

- 56 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

При обстоятелства като разглежданите в главното производство член 15, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 343/2003 на Съвета от 18 февруари 2003 година за установяване на критерии и механизми за определяне на държава членка, компетентна за разглеждането на молба за убежище, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета страна, трябва да се тълкува в смисъл, че държава членка, която не е компетентна да разгледа молба за убежище предвид критериите по глава III на този регламент, придобива такава компетентност. Държавата членка, придобила компетентността по смисъла на същия регламент, трябва да изпълни свързаните с нея задължения. Тя уведомява за това първоначално компетентната държава членка. Това тълкуване на посочения член 15, параграф 2 се прилага и когато държавата членка, която е била компетентна съгласно критериите по глава III от посочения регламент, не е представила искане в този смисъл в съответствие с параграф 1, второ изречение на същия член.

Подписи